

به نام خدا

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی در مانی استان گیلان

بیمارستان شهید حسین پور لنگرود

دیالیز و مراقبتهای پرستاری

کارگروه آموزش سلامت

بهار ۱۴۰۴

- وجود قرمزی—التهاب و ترشح در محل ورثد کاتتر دیالیز صفاقی و محل عروق همودیالیز
- چک روتین مددجو از نظر هپاتیت C و B
- روش شستن درست دستها را رعایت کنید و مددجو را نیز به انجام آن تشویق کنید.
- هنگام شروع و قطع همودیالیز استانداردهای استریلیزاسیون را رعایت کنید.
- مددجو را از افرادی که مبتلا به عفونت هستند محافظت کنید.
- رعایت روش استریل حین انجام سونداز مثانه یا وارد کردن سوزن به داخل شریان یا ورید
- تهیه کشت از مایع دیالیز به طور روتین
- رعایت نکات استریلیزاسیون در انجام دیالیز صفاقی

منبع : برونر—سودارث و محکم معصومه شکروی سوده نکات عملی همودیالیز

آموزش به بیمار

- آموزش در مورد محاسبه مقدار سدیم و مایعات دریافتی در روز
- نمک مصرف نکنید و به جای آن سرکه و آبلیمو مصرف کنید.
- روش اندازه گیری صحیح جذب و دفع
- مصرف مایعات را محدود کنید و علت آن را به مددجو آموزش دهید.
- داروهای خوراکی را به جای آب با غذای نرم میل کنید
- رفع تشنگی با مکیدن آب نبات—بستنی چوبی یا تکه های یخ ساخته شده با اسانس میوه جهت مصرف حجم کم مایعات

توصیه های پرستاری

- بررسی درجه حرارت بدن—لرز—تعداد نبض—اشتها—ضعف و خستگی—خواب آلودگی—صدای تنفسی—سرفه های خلط دار—ادرار کدر با بوی بد

مقدمه

بیماران دیالیزی بعلت تداوم بیماری و درمان با دیالیز که یک بیماری دائمی تلقی می شود و به واسطه تغییرات و مشکلاتی که در این رابطه در زمینه های شغلی خانوادگی مالی رژیم غذایی و آنها ایجاد میگردد شرایط خاصی را دارا می باشند پرستار دیالیز با داشتن دانش کافی و مهارت تخصص لازم میتواند برای کمک به بیمار نقش مهمی در تیم درمانی داشته باشد. این حقیقتی غیر قابل انکار است که درمان دیالیز از ریسک بالایی برخوردار می باشد و کوچک ترین غفلت پرستار بیمار را با مشکلات جدی و حتی مرگ روبرو میکند. پرستار دیالیز باید علاوه بر دقت و ظرافت در کادر اطلاعات کامل و کافی در زمینه بیمار - درمان و دیالیز و ماشین همو دیالیز داشته باشد که بتواند وظیفه خود را در مقابل بیمار به نحو احسن انجام دهد.

دیالیز باید به گونه ای طراحی و انجام شود که بی خطر بوده و حداقل عوارض را داشته باشد.

طبقه بندی اقدامات

□ **اقدامات مربوط به بیمار** شامل کنترل علائم حیاتی-وزن خشک-اضافه وزن-دسترسی عروقی-مقادیر آزمایشگاهی-دیالیز شیت-هپارینیزاسیون و آموزش بیمار

□ **اقدامات مربوط به ماشین دیالیز** شامل نوع صافی-پرایم-طول مدت دیالیز-میزان جریان خون-میزان جریان محلول و تعیین میزان اولترافیلتراسیون

□ **اقدامات و مهارت لازم** در برخورد با عوارض حین دیالیز

مراقبت پرستاری

در طول دیالیز باید بیمار و دستگاه دیالیز و محلول دیالیز بطور پیوسته تحت نظر باشند تا عوارض بالقوه متعددی نظیر آمبولی هوا- فرایالایش ناکافی یا بیش از حد (افت فشار خون- کرامپ-استفراغ) نشت خون-آلودگی و لخته شدن مایع در حال چرخش-عوارض دسترسی عروقی ردیابی شوند . پرستار در مرکز دیالیز نقش مهمی در پایش-حمایت-ارزیابی و آموزش بیمار ایفا میکند .

تمامی داروها و دوزاژ آنها بایستی در بیماران تحت دیالیز به دقت بررسی شوند .درمان پایین آورنده فشار خون از داروهای معمول در این بیماران یکی از نمونه هایی است که در آن آموزش و برقراری ارتباط با بیمار می تواند بسیار موثر باشد . بیمار باید بداند که چه زمانی باید دارو را مصرف کند وچه زمانی آن را کنار بگذارد . به عنوان نمونه اگر داروهای پایین آورنده فشارخون در روز دیالیز مصرف شوند تاثیر آنها در هنگام دیالیز ممکن است فشارخون را به گونه ای خطرناک پایین آورد. بسیاری از داروهایی که روزی یک بار تجویز میشوند باید پس از دیالیز مصرف شوند .

آموزش به بیمار

پرستار دیالیز حامی و مراقب بیمار بوده و با برقراری ارتباط مناسب از وی حمایت میکند.

بیمار باید در مورد داروهای مصرفی-زمان ونحوه مصرف-عوارض و نحوه اثر آنها در حد معلومات دخود آموزش ببیند تا ضمن مصرف دقیق نتیجه و عوارض ان را به تیم درمانی انتقال دهد .

بیمار باید در مورد تغذیه-محدودیت ها و انواع غذاهای مصرفی در چها چوب سلیقه-معلومات-سنن خانوادگی و نحوه تغذیه و عناصر موجود در داخل مواد غذایی-بایدها و نبایدها و مصرف مایعات با زبان ساده ودر حد اطلاعات خود آموزش ببیند.

آموزش کامل و نحوه مراقبت از فیستول و کاتتر

توجه شود در صورتی که بیمار پس از پایان دیالیز تزریق عضلانی داشت یک ساعت پس از اتمام دیالیز انجام میشود زیرا بیمار هپارین گرفته و اگر بلافاصله یا ضمن دیالیز تزریق انجام شود دچار خونریزی میشود.

علائم ونشانه های زیر را گزارش کنید

- افزایش ناگهانی وزن و فشار خون و ادم محیطی
- تغییر در وضعیت ذهنی-اتساع وریدهای گردنی
- محدودیت مصرف مایعات و تجویز دیورتیک با نظر دکتر